

Ortografia

model de correcció

UAB Idiomes

Servei de Llengües

Autoria: Secció de Català del Servei de Llengües de la UAB



Vocalisme a/e

1. Ompliu els espais buits amb la paraula adequada:

cingle/cingla

- a) Estreny la CINGLA al cavall.
- b) En aquella muntanya hi ha un CINGLE que fa esfereir.

espacial/especial

- a) He vist una nau ESPACIAL.
- b) Ella és molt ESPECIAL.

fragant/fregant

- a) És un perfum FRAGANT.
- b) FREGANT, quedarà net.

lliurement/lliurament

- a) Encara no ha arribat el LLIURAMENT que esperàvem.
- b) Ho has de decidir LLIUREMENT.

2. Completeu, si cal, els espais buits de les frases següents:

- a) La CAterina aquesta tardA m'ha assAbEntat del pAtrAcol d'AvAluacions que hem de dur a terme.
- b) Aquest fet va ocórrEr un dia que en JeremiEs va anar a EmpúriEs a trEballar: havia d'envErnissar l'ebEn del poliEsportiu i un sErgent va demanar-li el permís d'obres.
- c) L'Empar ha anat a comprar albErcocs, Espàrrecs, gElea, i amb el tràfEc m'he descuidat de dir-li que necessitava un ravE.
- d) A la PEnéllope li van prendre les arrAcades de mAragdes a TErrassa i de l'EstrEbada va quedar tan EstAmordida que ara s'EspArvera per qualsevol bEstiesa.
- e) Hem de tEmptEjar els avAntatges i els inconvenients del productE recomAnat perquè els telEEspectadors puguin decidir lliurEment.

3. Col·loqueu a/e en els buits de les paraules següents:

Excedir	Ambaixador	Eixerit	Enyorança
mErAvella	assAssí	sEtí	Avaluar
Eixugar	Enginyer	sAnefa	monEstir
dAvant	avAria	dAmunt	sortiEs
tornàvEm	mourE	flairE_	ravE
vErnís	efemèridE	sErgent	trAuré
darrerA/E	pàncreEs	assEmblea	EnyoràvEm
rAncor	jAieu	orfE	avAntatgE
distrAiem	albErcoc	amEtista	assAbEntar-se

Vocalisme o/u

1. Afegiu, si cal, o/u a les paraules que teniu a continuació:

ateneU	cacaU	cangur
mUntar	liceU	xoriç / xoriçO
Orfeu	romescO	trast / trastO

2. Ompliu la graella següent:

SINGULAR	PLURAL	SINGULAR	PLURAL
anus	anus	hebreu	hebreus
ritu	ritus	porus	porus
fetus	fetus	sinus	sinus
individu	individus	tipus	tipus
globus	globus	continu	continus
perpetu	perpetus	focus	focus
flux	fluxos	complex	complexos

3. Ompliu els buits de les paraules següents amb -ol/-ul:

cérvol	sòcol	escrúpol
múscul	rètol	rínxol
capítol	pòmul	mengívol
jovenívol	pèndol	nínxol
cònsol	ridícul	mòdul
vestíbul	títol	plànol

4. Ompliu els buits amb o/u, tenint en compte que hi ha pseudoderivats:

- a) Té el títol de llicenciat, però no és el titular de la plaça, perquè la seva titulació no és l'adequada.
- b) El cònsol representa el consolat i fa consultes consulars.
- c) Els vulcanòlegs són especialistes en volcans.
- d) Aquest jovent no té aparença juvenil.
- e) El xoriguer és un ocell de l'ordre dels falconiformes de color castany rogenc i ocraci, que es nodreix de moixons i altres petits mamífers.

5. Ompliu els buits amb o o u:

mUntar	dOlçor	sUbornaré	surO
mUndial	cUso	sOrtia	jOventut
bOtifarra	embOtit	cOsiríem	rObí
sOspiraràs	jUvenil	cOrba	vUlguem
fOscor	tramUntana	avOrriment	plOma
pUlsació	pOguessis	títOl	cUrvatura
plOmall	focUs	sUfocar	sOstreure

Repàs de vocalisme

1. Ompliu els espais buits amb les vocals corresponents:

Així que es va lIevar, mentre s'afAitava dAvant del mirall, recordà les paraules que la seva marE -dona sàvia com poques- li deia sempre el dia del seu aniversari: "Si als quarantA no t'ho has propOsat, dona-ho per acabat." Llavors ell somreiA i bUfava les espelmes. Si aquelles paraules les sentís en boca de la seva dona, s'impregnariEn d'una intenció clarAment malèvolA i insidiosA i les rEbria com un cop de peu al fetgE. Però la senyora Enriqueta ho deia sense mala fe, amb un to de sàvia experiència. Com per recOrdar-li, amb bona vOluntat, que havia d'afAnyar-se, que ja n'hi havia prou de corretges de vEntiladors, de bUgies i de carbUradors avAriats. Ell ho entEnia així: com pOdia vOler fer-li mal la dona que més l'estimavA? La Lola era unA altrA cosa; tot allò del cinemA li sEmblava una gran bajanada, deliris produïts per alguna febrE estranyA. Fins i tot alguna vEgada havia arribat a pEnsar que al seu home li dEvia fAltar un bull. Però no s'hi amoïnava perquè, de moment, aquella mena de bOgeria malAltissa no presentava cap símptomA d'agressivitat. Diguem que li sEmblava viurE amb un bOig pAcífic, tendrE i -per què no?- commOvedor. L'única que l'entEnia, l'única que pOdia ajUdar-lo, era aquella dona gran -de cos i d'anys- i de cabells blancs; la mateixa que l'havia tingut tantes estones assEgut a la faldA, dEixant que jUgués amb els seus cabells mentrE ella li explicavA històries. I aquell costum no el va perdrE fins després de molts anys, quan l'Enric ja era ben grAndet. A ell li hAuria agrAdat seguir aquell joc, però li feia vergonya demAnar a la seva marE si pOdia jUgar amb els seus cabells, o si vOlia explicar-li unA altrA vegadA les històries que li cOntava quan era petit.

Fragment de *Color verd, esperança d'ase*, de Maria Jaén

Accents

1. Identifica els diftongs de les paraules següents i després fes-ne dos grups: creixents i decreixents. Assenyala també els mots que tinguin hiats:

Indica-ho amb el codi següent: diftong decreixent (1), diftong creixent (2), hiat -

adeu 1	afaitar 1	beneit 1	creu 1
quadre2	tènue -	poeta -	avui 1
divuit 1	cinquanta 2	llengües 2	correu 1
llaurar 1	lliure 1	roure 1	meitat 1
equador 2	guany 2	biografia -	quantitat 2

2. Separa per síl·labes les paraules següents tot tenint en compte si les vocals en contacte formen o no diftong:

mou - re	zo - o - lò - gic
ca - uen	es - ta - ci - ó
guar - nir	fei - ne - jar
te - a - tre	guar - dar
con - trà - ri - a	a - va - lu - a - ci - ó
io - gurt	ba - ie - ta
mo - uen	llui - ta - dor

3. Poseu els accents que hi falten:

Diuen que l'emulació de la mort és una font de progrés. En aquell cas ho fou de mort. Després de tants anys encara no he pogut discernir la part conscient i la involuntària del fet. La veritat és que, malgrat la seva pell colrada de sol, en Jaume s'anava desmillorant i jo me n'adonava. Passà els seus darrers dies com electritzat, cremant els moments que li quedaven de vida i disposat a seguir-me en qualsevol disbarat. A mesura que se li esgotaven les forces augmentava la seva resistència a donar-se per vençut. En la lluita li era particularment dolorós que el derrotés en un moment i jo prolongava el joc com el moix que es diverteix amb la rata, cosa que si bé l'afalagava, contribuïa a aniquilar-lo. Els nostres pugilats s'efectuaven generalment a l'era, vasta i poètica palestra envoltada d'alzines.

Aquell dia que tu saps, els jocs es prolongaren. De cop em vaig adonar que el cos d'en Jaume es relaxava i que la cara era blanca com de paper. Em digué que tenia son i quedà adormissat damunt la palla. Mitja hora més tard, quan el cridàrem pel sopar, el trobàrem mort.

Fragment de *Bearn*, de Llorenç Villalonga

4. Formeu el participi dels verbs següents:

cometre COMÈS

infondre INFÓS

recloure RECLÒS

emetre EMÈS

empènyer EMPÈS

sotmetre SOTMÈS

5. Accentueu, si cal, els mots que teniu a continuació:

peugrÒs

semitÒ

terrÒs (subs.)

xarleston

rÈptil

comitÈ

prÉstec

tÓrtora

cafÈ

permÈs

cantarÉ

volguÉS

entÉN

gairebÉ

elÈctric

crÉixer

merÈixer

matÈria

esglÉsia

nerviÓs

allÒ

cÓrrer

memÒria

mÒbil

cÒmic

6. Accentueu, si cal, els topònims que teniu a continuació:

Munic

el RipollÈs

el Tibet

Âneu

els Carpats

Gandia

Sant Adrià de BesÒs

7. Accentueu quan calgui:

a) FÉrem, fÉreu, fÈiem, fÈieu, feien, fÉssim, fÉssiu

b) Érem, Éreu, fÓrem, fÓreu, foren, fÓssim, fÓssiu

c) CrÈiem, crÈieu (imperfet), creguÉssim, creguÉssiu

d) CoÍem, coïes, coguÉrem, coguÉreu

e) BeguÉS, beguÉssim, beguÉssiu, beguessin

f) Poguéssim, poguéssiu, poguessin

8. Accentueu quan convingui:

a) Hi ha dues formes del verb ser que porten accent diacrític: És i són.

b) El te té teïna en lloc de cafeïna.

c) VEs a veure qui hi ha.

d) Ves qui ho havia de dir.

e) He molt la farina d'arròs per fer menjar blanc.

f) Els que venen patates venen cada dissabte.

g) No sé la diferència entre un i altre.

h) Si dius la veritat veuràs com sí que t'acceptaran.

i) Què vols?

j) Que bonic!

k) Dona'm les tisores amb què has tallat el pernil dolç.

l) Digues-me què vols.

m) Digueu-me, vos que sou tan sensible, si vos en cansareu, de tant de soroll.

9. Accentueu els mots de les frases següents quan calgui fer-ho:

a) La neta de la senyora Rosa té deu anys.

b) Ma mare sempre compra cafè molt.

c) Li va caure la tassa de te de la mà.

d) Si això no et dona més bon resultat, jo no en sóc responsable.

e) El mes que ve farem un viatge per tot el món.

f) Segurament deus conèixer el meu germà.

g) Sempre diu que sí a tothom.

h) Encara no sé de què ha mort el be.

i) Si vens amb mi t'ho passaràs molt bé.

j) Els llibres que parlen de déus grecs són al tercer prestatge.

k) Tenia tanta son que he dormit tota la tarda com un soc.

l) Aquest gat té els pèls de punta.

m) Us explicaré un conte d'un os blanc amb molt pèl.

n) M'han dit que en aquest sòl no es pot conrear res.

o) Si aquest diumenge fa sol, anirem al camp a collir mores.

10. Subratlleu la síl·laba tònica de les paraules següents i accentueu-les quan calgui:

oce <u>À</u>	alf <u>il</u>	fut <u>bol</u>	misant <u>rop</u>	Eti <u>Ò</u> pia
m <u>í</u> ssil	letarg <u>ia</u>	medul· <u>la</u>	amon <u>í</u> ac	austr <u>í</u> ac
om <u>ò</u> plat	vik <u>ing</u>	divorc <u>ia</u>	aur <u>è</u> ola	di <u>ò</u> ptria
olimp <u>í</u> ada	un <u>í</u> son	fluor	poligl <u>ot</u>	magnet <u>ò</u> fon
timp <u>à</u>	ac <u>ne</u>	atmosf <u>er</u> a	aer <u>ò</u> stat	t <u>è</u> xtil
r <u>è</u> ptil	tortic <u>oli</u>	tiquet	estud <u>ia</u>	<u>È</u> czema
pneum <u>ò</u> nia	ib <u>er</u>	rub <u>è</u> ola	m <u>à</u> rqueting	g <u>ur</u> u

11. Accentueu:

A Malange tothom va baixar del tren. Ningú continuava el viatge cap a l'est, però podia considerar-me satisfeta: no vaig estar-m'hi tres hores. A la mateixa estació van enviar-me a trobar un colon jove, d'uns trenta anys, que estava carregant eines i estris de conreu en un jeep petit, al costat d'un magatzem de proveïments. Era dinàmic i xerraire. Em menjava amb els ulls, però va deixar de fer-ho i es va relaxar quan li vaig dir que em dirigia a retrobar-me amb el meu marit. Ell només anava fins a la població de Nova Gaia, uns cent setanta quilòmetres més endavant. La qüestió era avançar. Suposo que el xicot em volia impressionar: feia circular el vehicle a una velocitat més que excessiva, els sots em feien saltar del seient i m'obligaven a cridar per fer-me entendre. Pensava que fóra estúpid acabar a Angola amb el coll trencat, després de tot.

Fragment de *Noms a la sorra*, de Lluís Baulenas

12. Poseu els accents i les dièresis que falten en el text següent:

Mai no havia tingut davant seu Pierre Grossmann en persona. Mai, abans, no n'havia vist ni una fotografia. Era la discrecció en persona. Una de les més potents fortunes europees, que vivia en una mena d'aïllament voluntari, dedicat a la conservació de la seva riquesa, al seguiment dels múltiples negocis que la feien possible i a pagar els desperfectes que la seva dona produïa amb la mala gestió d'una agència artística que s'havia convertit en la seva passió. No se l'havia imaginat així. Grossmann duia una jaqueta d'un color vermellós estrany, que no li quedava malament. Lluïa uns cabells blancs curtíssims i la pell de la cara no estava emmorenida pel sol sinó que mostrava un color pàl·lid trencat. Tenia ganes d'estar al mínim d'estona possible davant d'aquell individu al qual costava mirar als ulls perquè foradaven el que se li posava al davant. Per això, va anar per feina i va treure el sobre.

Fragment de *Viatge d'hivern*, de Jaume Cabré

Dièresi

1. Ompliu els buits amb les grafies següents: cu, qu, gu, gü, qü:

VentríloQUa, seQÜela, antiGUitat, eQUànime, aQUarel·la, innòCua, CUIrassa, unGÜent, evaCuar, adeQÜes, promiscUïtat, obliQÜitat, iniQUa, esQUadra.

2. Col·loqueu dièresi o accent on convingui:

Agraïa, beneïa, coïa, trÈieu (imp. ind.), queia, posseïes, seies, traduïem, lluiën, duien, jaiem, romboidal.

3. Escriu un nom derivat de les paraules següents:

heroi HEROÏCITAT

fluid FLUÏDESA

heterogeni HETEROGENEÏTAT

amoïnar AMOÏNAMENT

homogeni HOMOGENEÏTAT

lluir LLUÏMENT/LLUÏSSOR

europèu EUROPEÏTZACIÓ

continu CONTINUÏTAT

espontani ESPONTANEÏTAT

suïcidar SUÏCIDI

traïr TRAÏCIÓ

simultani SIMULTANEÏTAT

aïllar AÏLLAMENT

intuir INTUÏCIÓ

4. Completeu les frases següents amb la forma que hi correspongui del verb entre parèntesis:

a) Cal que AVALUÏ (avaluar, jo) els resultats avui mateix.

b) Els bombers volen que s'EVACUÏ (evacuar) la ciutat per la fuga radioactiva.

c) No te'n REFIÏS (refiar, present de subjuntiu) gaire dels polítics.

d) Decideix tu, perquè no sé què vols que TRIÏ (triar, jo).

e) El presoner s'ha SUÏCIDAT (suïcidar) avui a la matinada.

5. Escriviu el present de subjuntiu dels verbs següents:

enaiguar	enaigüi	enaigüis	enaigüi	enaigüem	enaigüeu	enaigüin
finançar	FINANCIÏ	FINANCIS	FINANCI	FINANCEM	FINANCEU	FINANCIN
adequar	ADEQÜI	ADEQÜIS	ADEQÜI	ADEQÜEM	ADEQÜEU	ADEQÜIN
estudiar	ESTUDIÏ	ESTUDIÏS	ESTUDIÏ	ESTUDIEM	ESTUDIEU	ESTUDIÏN
suar	SUIÏ	SUIÏS	SUIÏ	SUEM	SUEU	SUIÏN

6 Llegeix atentament aquestes frases i poseu els accents i les dièresis que hi manquen:

- El cònsol suís, amoïnàt i alhora nerviüt, mirava de reüll el seu secretari, oint com aquest últim traduïa, directament del francès, el comunicat de la premsa suïssa.
- En Màrius i en Raül, moguts pel seu egoisme, han influït notòriament sobre en Lluís perquè no continuï els estudis diürns i estudiï a la nit amb ells.
- La Lluïsa, obeint les ordres de la seva ment egoista i maleïdament roïna, va voler lluir, davant de totes les seves veïnes, les joies que es comprà en l'últim viatge a Eivissa.
- Agraïrem totes aquelles aportacions econòmiques i altruistes dels ciutadans, amb el fi de reeixir satisfactòriament en la protecció de les ruïnes històriques del nostre país.
- El religiós jesuïta Pius Ramon va pujar dalt del pòdium i inicià, amb molta eloqüència i fluïdesa, un discurs clarament antiimperialista. L'orador va atacar també els pecadors reincidents i el puixant ateisme de la nostra societat.
- El seduïa enormement tornar de nou a Biscaia: encara recordava, amb plaer, com havia fruït menjant aquell magnífic bacallà a la biscaïna, en un petit restaurant d'aquella ciutat, on, de manera fortuïta, havia coincidit amb el seu amic Miquel.

S sorda i s sonora

1. Ompliu els buits de les paraules següents amb s/c:

Sentinella	Cinc	Séquia	Cirerer
Cigró	Setrill	Sivella	Cepat
Cisterna	Sòcol	Safrà	Sardenya
Cerdanya	Simbomba	Saragossa	Salpar

2. Ompliu els buits de les paraules següents amb s/ç:

calÇ	lluÇ	feliÇ	coSa
meSqüita	gaSpatxo	meSclar	tapíS
troS	esbóS	balanÇ	cabàS
atroÇ	descaÇ	esforÇ	eStrany

3. Ompliu els buits de les paraules següents amb ss/ç:

espeSSir	traÇar	engroSSir	arroSSar
esforÇos	enverniSSar	entapiSSar	arriSSar
embuSSos	adreÇar	lliÇó	confeSSar
toSSut	NiÇa	cabeÇa	peÇa
troSSos	taSSes	veÇa (o VESSA)	veSSar
premiSSa	espeSSos	intereSSos	proceSSos
enroSSir	proceSSar	maSSapà	BruSSel·les
discuSSIó	VeneÇuela	draSSana	hiSSar
exceSSIu	pòliSSa	cuirassa	maÇó

4. Ompliu els buits de les paraules següents amb s/ss:

aSSecar	entreSol	aSimetria	aSSenyalar
aSSortit	preSSentir	aSSentir	preSumpte
aSSumpte	aSSociar	preSSupost	sobreSortir
aSSedegat	homoSexual	reSSorgir	diSSoldre

5. Ompliu els buits de les paraules següents amb s/c/c:

coneixenÇa	panSa	danSa	ordenanÇa
venjanÇa	defenSa	tenSar	capsa(o CAPÇA)
creenÇa	avanÇar	CòrSega	pinÇa
sotSobrar	escurÇó	esmerÇar	enCiam
esquinCes	falSejar	escorÇa	escapÇar
llenÇar	sarSuela	enCert	torÇar
ponCella	molSa	escurÇar	

6. Ompliu els buits de les paraules següents amb sc/xc/cc/c:

raCió	aCCionar	conSCiència
aSCensor	eSCèptic	suCCedani
aCCés	ressuSCitar	eXCés
suCCint	funCió	aCCelerar

7. Ompliu els buits de les paraules següents amb s/z:

alZina	bronZe	endinSar
enfonSar	senZill	pinZell
zitZània	donZella	tranSistor
tranSeünt	TranSatlàntic	botZina
aranZel	salZe	etZibar
guitZa	esmorZar	benZina

8. Ompliu els buits de les paraules següents amb s/z:

amaZona	trapeZi	Zebra
Zero	centèSim	mil·lèSim
col·liSió	topaZi	confuSió
oZó	àZim	adheSió
conciSió	exploSió	meduSa
saleSià	reSidu	naSal
ÀSia	naZisme	

9. Ompliu els buits de les paraules següents amb s/ss:

metgeSSa	princeSa	velleSa
alcaldeSSa	pobreSa	nobleSa
marqueSa	burgeSa	pageSa
duqueSSa	mestreSSa	comteSSa
cerveSa	invalideSa	

10. Feu els derivats nominal dels adjectius i verbs següents:

paralític PARÀLISI	cometre COMISSIÓ	analítica ANÀLISI
rescindir RESCISSIÓ	incloure INCLUSIÓ	sintètic SÍNTESI
ometre OMISSIÓ	dividir DIVISIÓ	reprimir REPRESSIÓ
agredir AGRESSIÓ	hipotètica HIPÒTESI	lesionar LESIÓ
repercutir REPERCUSSIÓ	discutir DISCUSSIÓ	

11. Feu els plurals dels mots següents:

país PAÏSOS	gris GRISOS	cortès CORTESOS
ingrés INGRESSOS	excés EXCESSOS	gros GROSSOS
calabós CALABOSSOS	xinès XINESOS	romanès ROMANESOS
rus RUSSOS	nus NUSOS	tros TROSSOS
cas CASOS	pas PASSOS	pes PESOS
suís SUÏSSOS	fracàs FRACASSOS	nas NASSOS
pis PISOS	ús USOS	mas MASOS

12. Completeu els buits de les frases següents amb les grafies de s sonora i s sorda corresponents:

- a) La MerCè preSSent que la paSSió per la danSa que Senten les dues germanes beSSones finalitZarà quan faCin tretZe anys.
- b) A la meva goSSa, li agrada molt roSegar oSSos. Si li'n prens un de la boca, és capaÇ de fer una corrediSSa cap a tu i moSSegar-te.
- c) Va aSSentir amb el cap quan li van preguntar si s'havia emoCionat en vènCer la medalla de bronZe.
- d) En Joan poSSeeix molts coneixements sobre temes de finanCes, però sovint es fa peSat quan es paSSa hores i hores parlant d'interESSos, cotitZaCions, comiSSions i també d'aSSeguranCes.
- e) Quan va complir els diSSet anys, els seus pares, com a recompensa al seu esforÇ en els exàmens, van fer-li poSSible la seva iL·LuSió de paSSar les vacanCes a l'eStranger.
- f) El moSSèn va anunCiar a tots els feligreSos que al mes de marÇ comenÇarien les obres per reformar la faÇana de l'esgléSia.
- g) Aviat es va eStendre la notíCia que la leSió del defenSa de l'equip impoSSibilitava la Seva preSènCia en tots els partits del mes de deSembre.
- h) Tinc la impreSSió que si feSSis el que t'aconsello podries reSoldre el teu problema.
- i) Darrerament reps maSSa preSSions de tothom i això només fa créixer en tu el deSig de venjanÇa.
- j) No eren uns moSSos qualSSevol: havien treballat en diverses maSies de la Zona de la Cerdanya.

Oclusives

P/B

1. Completeu amb p o b:

hidròfoB	caIB	aPte	aBsolut
llamP	coP	oBcecar	aBscissa
oBtús	aBnegat	ceP	caPtivar

2. Feu el mateix que en l'exercici anterior:

oBjector, caPtiu, aBstracte, suBjecte, caBdal, recePta, duBte, òPtica, caBdell, soBte, oPció, suBstància, aBdomen, oBscur, suBscripció, caPgirar, corruPció, escriPtor, EgiPte, oBsessió, caPçalera.

T/D

3. Completeu amb t o d:

pà·liD	muT	sòrdiD	borD	embuT
líquiD	neboT	fluiD	sol·licituD	quietuD
lleopard	senectuT	humiT		

4. Feu el mateix que en l'exercici anterior:

juTge, aDvocat, espaTlla, aTleta, aDmirar, seTze, aDjectiu, horiTzó, aDquirir, aTzar, buTlletí

C/G

5. Completeu amb c o g:

ferésteC	demagoG	maG	càrreC	tàveC
càstiG	tuareG	reC/G	clàssiC	groC/G
febrífuG	llòbreC	ròsseC	buldoG	xàfeC

6. Ompliu els buits amb la grafia o grafies convenients:

diGne, diCtar, injeCció, coGnom, fraGment, tèCnic, suGgerir, auGmentar, maraGda, diafraGma

7. Ompliu els buits amb b, p, t, d, c o g:

peSSIc_	càstiG	ròneC	adoB	cuC/CUB
fàstiC	feixuC	fanG	pareT	plàciD
estreT/P	auGment	caPçal	màneC	maG
virtuT	quietuD	norD	demagoG	

8. Feu el masculí de les paraules següents:

bonica BONIC	abadessa ABAT	grega GREC
pedagoga PEDAGOG	kurda KURD	buida BUIT
freda FRED	noruega NORUEC	estúpida ESTÚPID
psicòloga PSICÒLEG	poruga PORUC	humida HUMIT
sarda SARD	cega CEC	lloba LLOP
canadenca CANADENC	calba CALB	croata CROAT

9. Ompliu, si cal, els espais buits amb les consonants adequades (p/b, t/d, c/g):

- a) En Jacob no sap si el tub cap a la capsa o si cal buscar un altre objecte on poder desar-lo.
- b) L'Alfred, tot i ser nebot d'un reverent, és un absolut irreverent.
- c) Després del fred que va patir, comprenC que el naufrag volgués escalfar-se a la vora del foc i que demanés obsessivament un abric.
- d) Em van suggerir un magnífic càstig per a tots aquells que acabessin grups xenòfobs.
- e) CreC que aquest advocat no és el més apte per obtenir uns resultats òptims en la resolució d'aquest cas.
- f) Per un autèntic atzar la meua sol·licitud d'admissió va ser acceptada, tot i que hi mancaven documents de cabdal importància.
- g) L'article que parla del baobab està signat amb pseudònim, però és d'un escriptor serbi.
- h) És cabdal que en Conrad entengui amb exactitud el quid de la qüestió.
- i) L'objectiu és viatjar: latitud nord, latitud sud, tant se val. De moment, ja hem estat al Carib, a Belgrad i al Txad.
- j) La Magdalena, aquella noia alabesa, sempre té fred quanØ és en llocs llòbrecs.

g/j, x/ix, tx/ig

1. Ompliu els espais buits amb g o j:

viGília	JutGe	tarGeta	piJama
obJector	seGell	Jerarquia	Jeure
prestatGe	inJecció	Jeroglífic	Girar
Jersei	raJola	Girafa	proJecció
Gerro	enGinyer	obJecte	Jesuïta

2. Escriviu x o ix en els espais buits:

aIXecar, panXa, vaIXell, xarXa, seIXanta, gronXador, Xocolata, torXa, aIXeta, engreIXar, punXegut, gruIXut, planXa, queIXal, esqueIXar, xauXa.

3. Ompliu els buits amb x, ix, tx, ig, tj, tg, g o j:

- a) El Gest del Xèrif no presaGiava res de bo.
- b) L'obJectiu era apropar-se a l'eIXam per sentir el zumzeIG de les abelles.
- c) Van anar amb la quiTXalla a la plaTJa, però hi havia molta caliTJa.

4. Ompliu els buits amb tx o ig, i feu un derivat de cada paraula:

despaTX	DESPATXAR, DESPATXOS
raIG	RAJAR
assaIG	ASSAJAR
cartuTX	CARTUTXERA
fuIG	FUGIDA, FUGIR
goteIG	GOTEJAR
estoIG	ESTOTJAR
rebuIG	REBUTJAR

empaTX EMPATXAR

5. Ompliu els buits amb tg, tj o tx:

peTXina	capuTXA	toTXo
esquiTXar	lleTJa	fiTXer
piTJor	moTXilla	garaTGe
escleTXa	plaTJa	fleTXa

6. Escriviu un primitiu de cada paraula, que acabi en ig, tx o ix:

baixet BAIX	passejada PASSEIG	bogeria BOIG
peixera PEIX	esquitxar ESQUITX	desitjar DESIG
afluixar FLUIX	fageda FAIG	pujol PUIG
batejar BATEIG	calaixera CALAIX	vagi VAIG

7. Ompliu els buits de les paraules següents amb j, g, tj, tg, ix, x, dj, tx:

paTGe	Jesuïta	obJecte
aGenollar-se	assaJar	disbauXa
reiXa	conneXió	clenXa
Xarampió	biXest	Jeroglífic
Jerarca	maJestat	Girafa
reloTGer	Germà	aDJacent
Xina	esquiTXar	siTGes

L/LL/L·L

1. Feu l'antònim dels mots següents:

legal IL·LEGAL

lícit IL·LÍCIT

lògic IL·LÒGIC

2. Feu un derivat dels mots següents:

metall METAL·LÚRGIA

corall CORAL·LÍ

crystal·LÍ

3. Escriviu l, ll o l·l en els espais buits:

ceLebrar

iL·Lustració

soL·L·L·ció

variceL·La

aL·Legació

eL·L·L·dir

aL·L·L·dir

poL·L·L·uir

aL·L·L·èrgia

aL·L·L·legria

coL·L·L·legial

seqüeL·La

tiL·L·L·ler

teL·La

miL·L·L·lionari

baL·L·L·lena

soL·L·L·licitud

nuL·L·L·litat

eL·L·L·laborar

veL·L·L·leïtat

iL·L·L·lès

còL·L·L·lera

pupiL·L·La

vioL·L·L·lonceL·L·Lista

porceL·L·L·lana

gaL·L·L·lant

faL·L·L·lera

mosteL·La

M/N

1. Ompliu els buits amb m/n/mm/nn/mp/mn/nm:

eMMirallar-se	redeMPtor	eMMidonar	IstaNbul
triuMvir	iNNocu	aMfibi	pereMPtori
feMta	càMfora	peNNSilvaNià	exeMPt
beNMereixent	trieNNi	pereNNe	taNMateix

B/V/W

1. Practiqueu les grafies b i v omplint els buits d'aquestes frases:

1. Li han comprat un caVall de cartró.
2. El Vuit ve després del set i aBans del nou.
3. M'ha picat una aBella.
4. Farem el Viatge amb Vaixell.
5. Els nois eren Bessons.
6. Li agradaVen molt les faVes.
7. Cal goVernar amb justícia.
8. Vam entrar a la coVa a les fosques.
9. Posa-li una Bena ben estreta.
10. Cada dia perd més caBell.
11. La caBana era al bell mig de la Vall.
12. Tenia Bona Veü.
13. Les Vinyes ja eran Verdes.
14. El camió va Bolcar.
15. El treBall que faig és difícil.
16. ParlàVem d'una diVinitat grega.
17. Els núVols han tapat el sol.
18. Va retroBar els Vells amics.

2. Completeu amb b/v/w:

adVerBi	Berruga	Vàter	riBa	traVar
aBortiu	BiVac	edelWeiss	raVal	saBa
VamBa	dèBit	Waterpolo	arriBar	aVet
tramVia	comBinació	Variació	amfiBi	canVi
comBoi	comproVar	enVà	calB	deVia
Bolcar	saViesa	automòBil	aVortar	reBentar
Voltor	endíVia	trèVol	Biga	Basc
esVelt	goVernar	paVelló	faVa	mòBil

H

1. Ompliu els buits de les paraules següents amb h, quan calgui:

orxata	subHasta	Ham	Harpia
coet	Harmonia	truà	exHort
filHarmònica	adHerir	Hivernacle	avui
Hissar	orfe	cacauet	Boí
abillament	aniHilar	benaurat	exuberant

R/RR

1. Ompliu els buits de les paraules següents amb r o rr:

autoRetrat	caRRabiner	xaRampió
enRabiar-se	caRRera	aRbre
contraRestar	extraRadi	eRRadicar

2. Ompliu els buits de les paraules següents amb r/rr quan calgui:

arrossaR

maroR

rompRe

córreR

apRendre

conèixeR

cafetaR

estretoR

brasileR

alè

ploR

ConRad

coRReferent

viceRector

preRRogativa

coRResponsal

poRuga

mata-Rates

teleRadar

coRRelacionar

Apòstrof i contracció

1. Apostrofeu quan convingui:

- a) EL iogurt natural és bo per refer la flora intestinal.
- b) L'11 de setembre és la diada nacional.
- c) LA essa sonora i LA essa sorda.
- d) És LA una de la tarda.
- e) LA imperfecció de la burocràcia.
- f) f) L'Índia és un país asiàtic.
- g) g) Era EL/LA hippy del poble.
- h) LA UNESCO i L'ONU.

2. Poseu l'article adequat davant dels mots que teniu a continuació:

ELS anells	EL pebre	L'11a	LES postres	L'ONCE
LA síncope	LA a	LA UAB	LA host	L'hoquei
L'illa	L'herpes	L'unghla	EL pendent	L'anormalitat

3. Completeu amb un article, si cal, els topònims següents:

Osona	L'Hospitalet DE Llobregat	L'Alguer	SES Salines
LA Tordera	Igualada	EL Caire	LA Noguera
L'Havana	Castellar DE N'Hug		

4. Ompliu els espais buits amb el, la, l', de o d':

Hi anirem L'1 de maig.	No sap dir LA ela.
Un partit D'hoquei.	Ja s'ha acabat EL iogurt.
Els preocupa L'amoralitat.	Vindran a LA una en punt.
Han tancat L'snack.	Una ampolla DE iode.
Són tres quarts D'11.	Ha telefonat LA iaia.

El guionet

1. A partir de l'explicació anterior, feu les paraules derivades per prefixació següents:

arxi + milionari ARXIMILIONARI	ex + ministre EXMINISTRE
ex + marit EXMARIT	no + alineament NO-ALINEAMENT
no + bèl·lic NO BÈL·LIC	pre + inscripció PREINSCRIPCIÓ
sots + director SOTSDIRECTOR	a + moral AMORAL
la + no + obligatorietat LA NO OBLIGATORIETAT	els + no + violents ELS NO VIOLENTS
els + no + fumadors ELS NO FUMADORS	ex + president EXPRESIDENT
no + confessionalitat NO CONFESSIIONALITAT	art + no + figuratiu ART NO-FIGURATIU

2. A partir de l'explicació anterior, feu els compostos a la manera culta següents:

audio + visual AUDIOVISUAL	greco + llatí GRECOLLATÍ
físico + químic FÍSICOQUÍMIC	indo + xinès INDOXINÈS
polític + social POLITICOSOCIAL	serbo + croat SERBOCROAT
pisci + cultura PISCICULTURA	denti + labial DENTILABIAL

3. A partir de l'explicació anterior, feu els compostos catalans següents:

barba + roig BARBA-ROIG (1)	bec + tort BECTORT
mà + llarg MÀ-LLARG (3)	pèl + llarg PÈL-LLARG (2, 3)
penya + segat PENYA-SEGAT(1)	pit + roig PIT-ROIG (2)
guarda + roba GUARDA-ROBA (1)	poca + vergonya POCAVERGONYA
figa + flor FIGAFLORE	gira + sol GIRA-SOL (1)
sord + mut SORDMUT	set + ciències SETCIÈNCIES
col + i + flor COLIFLORE	vetes + i + fils VETESIFILS
all + i + oli ALLIOLI	quatre + cents QUATRE-CENTS (4)
cinquanta + un CINQUANTA-UN(4)	sud + oest SUD-OEST (5)
sud + americà SUD-AMERICÀ (5)	nord + est NORD-EST (5)
ziga + zaga ZIGA-ZAGA (6)	adeu + siau ADEU-SIAU (7)

Repàs d'ortografia

1. Ompliu, si cal, els buits del text següent amb les grafies que hi falten i accentueu:

Després del fracàs, vaig començar a pensar si no soc malastruc amb les dones. Era una bella de cap a peus, amb unes cames tan ben tornejades que fins i tot els genolls eren perfectes. Em va enlluernar com un llampec i crec, modestament, que jo també li feia peça. Els primers tempteigs havien estat molt prometedors, sabíem que l'atracció era mútua i tàcitament havíem acordat que ahir a la nit ens havíem de lliurar un a l'altra, probablement ja per a tota la vida. Perquè jo vull casar-me. El matrimoni és, sens dubte, l'estat més perfecte a què pot aspirar una persona. Hi ha res més catàrtic que la beatitud de la vida conjugal? Coneix algú una anestèsia més eficaç per afrontar les batzegades de l'existència que un matrimoni durador i assolsegat?

Malgrat la solidesa de la meua vocació marital, i contra la meua voluntat, no he pogut deixar la solteria. He festejat tantes vegades que ja n'he perdut el compte, però quan tinc la mel a la boca, sorgeix algun impediment i tot se'n va en orris. El primer amor no s'oblida mai. Era una noia alta, esvelta, amb unes poderoses dents de pala que llavors em semblaven un joc d'escacs de vori. Estudiava medicina i no em dedicava gaire temps, però ho suplia amb una alegria i extraversió que em feien caure la bava. Des de la perspectiva actual, la veig viva com una quarteta i desmanyotada com un decasíl·lab ortopèdic per un excés de sinalefes.

Fragment de *Llibreta de vacances*, de Ramon Solsona (text adaptat)

2. Escriviu les grafies que falten en els espais buits del text següent:

Per una raó o altra, no em podia treure la caravel·la del cap, una noia prou gran per a omplir-me'l tot. No cessava de donar-hi voltes i l'endemà diumenge, a mig matí i sense tenir una clara consciència dels meus actes, vaig trobar-me passejant pel port. Feia temps que no hi anava i en aquells moments em va semblar una inhibició inexplicable, perquè cada cop que visito el port n'obtingo grans satisfaccions. Però fou una reflexió momentània, perquè em duia allà una dèria ben concreta, allunyada del simple goig d'estirar les cames. Dissimulant una mica em vaig anar acostant al moll on hi ha la caravel·la. Tot anant-hi, vaig mirar de reüll el monument a Colom, amb l'estàtua de l'almirall i el seu dit estirat, assenyalant autoritàriament una direcció discutible.

La còpia de la Santa Maria sempre m'ha fet una certa pena. Fa anys vaig escriure que aquest estat d'esperit es deu, potser, al fet que m'evoca les falles valencianes i m'entra la por indefinible que qualsevol dia un arraujat tindrà la fascinació de calar-hi foc.

La Santa Maria era molt visitada, sobretot per japonesos que la retrataven sense deixar cap racó per verd. Un d'ells amb un equip de professional, enfocava de molt a prop un detall del castellet de popa que a mi em semblava desproveït d'interès turístic. Això em va alertar.

Fragment de l'obra narrativa de Pere Calders

3. Escriu les grafies que falten en els espais buits del text següent:

IMMediatament anà a l'hospital, corrent a través de corredors grisos, aturant-se a preguntar i seguint fins que no va trobar-se en la sala d'espera, on hi havia una estreta finestra horitzontal. Va veure coses en lletres, però cap que s'assemblés a Clara. El jove pastor no féu més preguntes. Li estava agraït pel seu tacte i també per la informació que obtingué de les infermeres. Quan ja va poder parlar, va saber, mitjançant el seu amic, que no el volia veure més. Després d'un dia de turmentar-se en el luxe de l'hotel, anul·là el seu viatge a Europa. El clergue el va acompanyar a l'estació. Començava a quedar-se calb, havia decidit no portar barret, i anava estirant-se els flocs de cabells que ja desapareixien.

Fragment d'*Un robatori*, de Saul Bellow

4. Poseu els accents i les dièresis que falten en el text següent:

Primer es va saber allò de Cadaqués. Divendres passat, als bars de la platja Gran, la gent prenia el sol d'hivern, llegint o xerrant. Però de cop i volta va irrompre a la sorra un escamot de soldats. Anaven armats i vestits de combat. Alguns cronistes parlen "d'actitud desafiadora amb els veïns". En qualsevol cas, l'aparició va provocar el nerviosisme dels presents, que els van increpar.

En conèixer els fets, els veïns de Vallvidrera han dit que fa un mes i mig els va passar una cosa semblant.

Tant la delegació del Govern com la Capitania General han informat que són desplegaments habituals. L'exèrcit sempre ha fet les maniobres que li ha semblat, sense cap problema. La novetat és que ara, quan envaeixen zones urbanes, la gent protesta.

Per què? Abans no passava. Abans eren amos i senyors de les places i les muntanyes, dels carrers i les platges (...) Eren els senyors de la guerra, endurits –ni que fos teòricament– per mil batalles i, carai, davant de païos així, al ciutadà del carrer li tremolen les cames. El que és inaudit és que ara la gent els perdi el respecte i els escridassi. Trist destí el d'aquests homes, els últims temps. Han vist com es qüestionaven tradicions entranyables com les novatades o l'abús de poder. Eficiència, justícia i transparència: aquestes són les noves consignes. A poc a poc s'ensorra el món que Ivà va descriure amb màestra.

Fragment de *Tot és mentida*, de Quim Monzó

5. Completeu les frases següents amb les grafies que hi faltin:

1. Van portar el doSSier de preMsa de l'aSSoCiació a la iMpreMta.
2. Dins del covE de la roba bruta, que era de cànEm, hi havia un pijama de sEtí mErAvellós.
3. Li va dir que s'ho mUntés com pOgués però que no vOlia que ningú s'aVorrís a la festa.
4. Després de menjar-se els embOtits i les bOtifarres que havia robat, el gos va estar ajAgut al prat tota la tarda.
5. Quan va arriBar de treBallar va dir que no es troBaVa bé i se'n va anar al llit directament.
6. Aquell càstiG iMMerescut feia fàstiC.
7. He tingut la impreSSió que l'actor estava improviSant.
8. Han de soLucionar els problemes de la instaL·Lació elèctrica del poliesportiu però ja els han dit que això ens pot costar miLions.
9. El director del museu de zoologia ha decidit fer una exposiCió dedicada als aMfibis.
10. La poL·Lució es deu en gran meSura als gaSos que provenen de la combustió industrial.

6. Completeu les frases següents amb les grafies que hi faltin:

1. Van trobar empreMtes digitals al màneC de l'escumadora.
2. Van atemptar contra el sErgent perquè es deia que ell havia estat l'assassí de l'Ambaixador.
3. SOrtiu a passejar quan vUlgueu, i feu el que us vingui de gust, però no vull que us avOrriu.
4. A l'assEmblea els van advertir que algú estava trAient sense autorització els diners del compte corrent.
5. El camió va Bolcar perquè es va reBentar una roda, i el carrer es va omplir de llaunes de préssec en almíVar.
6. L'únic lloc on l'oncle arriBa d'hora és als partits de primera diviSió.
7. Amb aquella festa volien coMMemorar, o ceLebrar, el desè aniversari de la construcció i inauguració del teatre. Pensaven interpretar la setena siMfonia de l'autor vienès.
8. Els permiSos de residència es tramitaran a BruSSel·les.
9. Abans de revisar la instaL·Lació, es va aSSeure per descansar un moment.